1e Jaargang, nummer 25, 4 oktober 2024

REFO TIJD

Blad van het Instituut voor Calvinistische Studiën i.s.m. de Nederduits Gereformeerde Kerk (1571) - De moederkerk van Nederland sinds 1579. 'Geen kerk zal over een andere kerk heersen, geen taakuitvoerder over de andere taakuitvoerder.' (Kerkorde Emden, 1571)

DICHTERLIJKE BEELDEN UIT ISRAEL - DE BETEKENIS VAN HET EVANGELIE ALS ARAMEES PSALMENBOEK

Wat is nu één van de grootste dwalingen in de moderne, westerse kerk ? C. Steenblok stelde in de Wachter Sions van 8/4, 1966, dat het bloed van stieren en bokken ongenoegzaam was om de zonden van het volk weg te nemen. Lieve help. Nee. Denk je eens in, als iemand je iets heeft aangedaan, en die komt met een dier naar je toe, en vermoord dan dat dier. Ben je dan tevreden met zo iemand ? Is dan alles koek en ei ineens ? Natuurlijk niet. Dat zou krankzinnig zijn. Het zou een bespotting zijn als we zo over God zouden denken, alsof God daarin zou trappen. De grondteksten geven duidelijk aan dat het om zinnebeelden gaat, dat het een beeld is van het opofferen van de zonde en de leugen. Het was een beeld van de zelfopoffering, en geen letterlijke dierenoffers, want dat zou demonisch zijn. De Israelieten nemen dit ook vaak niet letterlijk vanwege dat ze de betekenissen van hun taal beter kennen, maar het domme, onnozele westen heeft het letterlijk gemaakt.

C. Steenblok stelde dat er een ander en beter offer nodig was, dat de mens zelf voor de zonde moest betalen, omdat dat gerechtigheid was, maar de mens kon dit niet. De mens wist niet hoe.

We kennen allemaal het Jezus verhaal zoals dit in het westen wordt gepredikt, maar zou het echt zo zijn dat als iemand je iets heeft aangedaan alles weer koek en ei is zodra iemand anders daar voor sterft, niet eens de persoon zelf ? Zou die persoon zelf er ook letterlijk voor moeten sterven ? Zou dan alles goed zijn ? Duizendmaal nee. En dit mogen we ook niet op God projecteren. God is niet krankzinnig. Het zou crimineel zijn. Zo werkt het hemelse betaalsysteem niet. Jezus is nooit rechtstreeks voor ons gestorven. Het is een zinnebeeld, en in de Aramese en Griekse grondteksten staat iets heel anders dan dat ze in het westen prediken, waar de Nederduits gereformeerde dogmatiek van de latere Nederduits gereformeerde kerk uitvoerig over handelt. Jezus wees er op dat het vlees moest sterven, de zonde gedood moest worden, gekruisigd, opdat de nieuwe mens zou opstaan, maar heeft dit dus nooit rechtstreeks gedaan voor ons, omdat het alleen in werking zou treden als wij deel zouden hebben in die karakter-eigenschap en het vlees zouden doden. Er gebeurt niks zomaar. Jezus heeft niks zomaar gedaan, alsof je buiten levensheiliging en levensoefening om tot God zou kunnen komen. Dan zou God een freak naar binnen moeten halen ? Mensen die totaal onveranderd zijn gebleven, en denken dat een opzegversje of een historisch geloof hen wel even zou redden. Kersten was hier woest over, over deze voorwerpelijkheid, en ook Steenblok en Calvijn. Ja, zij predikten Jezus en het verhaal van Jezus, maar ze hebben nooit een gemakkelijke Jezus gepredikt, want het kwam altijd aan op de persoonlijke levensheiliging, het persoonlijk sterven aan het kruis, in navolging van Jezus. Er is geen rechtstreekse verlossing. God is niet gek. Dat zou het Laodiceaanse schapen-evangelie zijn.

Dus ja, ze hebben het verhaal gepredikt, zoals ik ook het verhaal predik, over Jezus predik, maar het vormt een organisch geheel met zelfverloochening. Het kan niet zomaar op iemand anders geschoven worden, en ook niet zomaar op Jezus allemaal geprojecteerd worden. Het is meer proza en dichterlijkheid, als een psalm met een diepere betekenis. Deze structuur zien we ook weer terug in het Aramees, de taal van Jezus.

De leken, de Laodiceaanse schapen, hebben Jezus gekaapt, en hebben zelfs gedurfd hun kerkeraden op te zetten om bruut over ingeleide, geroepen, ter zake kundige predikanten te heersen. Schoenmaker, houd u bij uw leest.

Het vlees moet gekruisigd worden, daar was Jezus een voorbeeld van en een herinnering, zoals Calvijn stelde, want het wees terug op dingen die al in het Oude Testament waren gebeurd, ook de eerdere zinnebeelden. Wel mogen we dus deze dichterlijke beelden gebruiken, maar we mogen ze niet verabsoluteren zoals ze in het westen hebben gedaan. Dat is voorwerpelijke pseudo-theologie.

Jezus gaf dus het voorbeeld dat we zelf het offer moeten brengen, onszelf, ons vlees moeten opofferen, en wij moeten onze levens opofferen ten dienste van anderen. Dat is wat Jezus onderwees, ter

navolging. Er is geen relatie met God mogelijk zomaar door Jezus aan te roepen of aan te nemen, of te geloven, maar door het pad van Jezus te volgen, deel te hebben aan zijn karakter, waar de oude gereformeerde vaderen ook op wezen. De mensen hadden snelle paarden genomen in Laodicea. Kersten stelde dat God door Jesaja klaagde dat het land van het volk is gevuld met paarden en wagens zonder eind. En Jeremia riep het verschrikkelijke wee uit over degenen die op paarden steunen. (Jeremia 31:19 ; SB, 9/4, 1920)

De mens in het westen kan geen spreekwoorden verstaan, want ze zijn die taal niet machtig. Ze zijn ongeletterd en leek. Ze hebben naiëf dingbegrip. Ze zijn voorwerpelijk. Ze hebben niets van Immanuel Kant geleerd. Ze verdiepen zich niet in theologie en filosofie, niet in kerkgeschiedenis en bijbelgeschiedenis. Ze houden het oppervlakkig, lekker makkelijk, afrondend en afraffelend, Laodiceaans.

Het leven is niet vanzelfsprekend. De weg ten leven is smal. Weinigen zullen het vinden. (Mattheus 7:14)

VAN SCHILDER TOT STEENBLOK - VAN 1944 TOT 1953

Kersten, de oudvader van de gereformeerde gemeente (1882-1948) stelde dat de mens zijn gevallen en rampzalige staat onder ogen moest komen, anders was er geen weg terug tot God. De mens moet eerst de kloof tussen God en mens onder ogen komen, en niet net doen alsof er niets aan de hand is. (SB, 13/2, 1920)

Hij waarschuwt tegen het vrije leven, los van God en godsdienst. De mens is van God losgescheurd door de zonde. Wel zijn er dus een heleboel valse goden en valse kerken, die met de zonde zijn meegekomen. We moeten de diepte dus in wat betreft het begrip ‘God’ en ‘kerk’, van naiëf dingbegrip komen tot zelfkritisch functie-begrip.
(Dooyeweerd, C. Steenblok)

Kersten wees erop dat psalm 2 ook in deze dagen in vervulling kwam, dat de volkeren worstelen om los te komen van geestelijke en hemelse banden, omdat ze willen doen wat ze wensen, losbandigheid dus. We moeten dan op het ‘niet mijn wil, maar Uw wil geschiede’ wijzen.

De lagere wil van de mens baart dan afschuwelijke ellende, die de mens vervolgens niet wil zien, stelt Kersten.

Een klein beetje zuurdeeg maakt het gehele deeg zuur. Kersten stelde dat we niet moesten blijven in de oude zuurdesem, en ook niet in de zuurdesem van het kwaad, maar dat we moesten gaan naar de ongezuurde broden van de overwinning over het vlees, in waarheid en oprechtheid. We mogen niets over laten blijven van het overblijfsel van de zonde, want dat zou ons tot strik worden.

Angelus Silesius (1624-1677) stelde : ‘Ziel! ontvlied niet het kruis; gij moet gekruisigd zijn, Of gij zult nimmermeer in 't hemelrijk zijn.’

Als de aardse mens in Openbaring de dood probeert te vinden, maar niet zal vinden, dan betekent dit dat het vlees nog niet genoeg is gekruisigd. Dan moeten we gaan tot het kruis om daar een diepere ervaring te hebben, een diepere les. De dood van het vlees treedt niet zomaar in. Het is een gevecht. Zoveel oude kennis moet afsterven, die van het vlees was. Dat kan alleen aan het kruis, in de geestelijke oorlog. Er is geen snelle dood.

Wij moeten gaan tot het verborgen manna door de strijd tegen het vlees volledig uit te strijden, geen deserteuren te zijn. Velen rennen weg van dit leger, zoeken een eenvoudige dood, opdat zij rust zullen hebben. Zij hebben rust hoger staan dan heiligheid. Valse, Laodiceaanse, verraderlijke gerustheid is de kerk binnengeslopen, als een glibberige slang, en het heeft velen ingenomen. Het voedt onze kinderen op. Onze kinderen zijn geroofd. Betuttelend spreekt het onze kinderen toe. Alles is goed in Laodicea.

We kunnen de toorn des Heeren tegen de zonden niet overslaan, niet wegwassen alsof het niets is of er niet is. Het is een natuurverschijnsel, zowel theologisch als filosofisch, als geestelijk. C. Steenblok stelde dat bij de goddelijke dreiging van de geweldige slagen van de Allerhoogste de mens nog zo rustig blijft wiegen in de stroom van zijn inbeeldingen, maar dat het ware volk van God nuchter zou zijn bij de wisseling van de jaren.

C. Steenblok noemt het een jachtige wereld die naar zijn einde snelt, een wereld waarin het leven van de mens geen waarde heeft. Er klinkt hierin een ernstige roepstem, stelt C. Steenblok, de oudvader van de GGiN (1894-1966). Wij moeten onze geestelijke vaderen en moederen eren, dus ook kennis nemen van hun prediking. Wie de oude schrijvers niet kent, fladdert maar een beetje. (Kersten)

C. Steenblok stelde dat het land in ijdelheid was weggezonken. (De Wachter Sions, 13/12, 1965) Hij noemde het eigenwillige godsdienst. Ze hadden de oude palen die de oudvaderen hadden gezet verwijderd, zodat ze wegzonken in het moeras van de godsverzaking. Vol zorgeloosheid leefden ze er op los, stelde C. Steenblok. Al hun zogenaamde wetenschappen, het medische, de pedagogie, de technologie, enz. was van zijn plaats los ten opzichte van God en de zuivere waarheid. Hij zette daar een groot uitroepteken achter. Alles ging om de mens zelf, stelde hij. Alles wees erop dat het naar zijn einde liep, en onder de vloek van God was. 1953 sloeg hard. C. Steenblok was zowel geliefd als gehaat

vanwege zijn boodschap. Hij wond er geen doekjes om, probeerde het niet goed te praten, zoals velen deden. Daarom is hij een begrip geworden waar Nederland niet meer omheen komt. Hij durfde Laodicea tegen te spreken, ook al betaalde hij daar een hoge prijs voor. Hij noemde dat het weer de dagen van Noach waren vlak voor de grote zondvloed. Men leefde zijn ijdele leven volop naar de geest van de wereld uit, stelde hij, totdat de zondvloed kwam. Wees nuchter en waakzaam, stelde C. Steenblok.

Subjectieve eigendunkelijkheid was het probleem, stelde C. Steenblok, de geest waartegenover de mensheid stond. Velen vielen ervoor in plaats van ertegen te strijden. Velen werden meegesleurd. Deze oudvader streed, zo goed en kwaad als dat ging. Het ging niet zonder slag of stoot. Soms verloor hij rondes, soms won hij. De reformatie was nog in volle gang. Hij was een waardige opvolger van Kersten, en toen nam F. Mallan het na zijn dood over. Als hij nog had geleefd zou hij alles nog meer genuanceerd hebben, zoals Berkouwer zichzelf ook bleef nuanceren en steeds meer waardering begon te krijgen voor Karl Barth. Dat was toch de weg waarlangs alles moest gaan, op tot de Nederduits gereformeerde dogmatiek van de latere Nederduits gereformeerde kerk. Zo kon men tot de verborgen pijlers van het calvinisme gaan. Het botte tulipisme zou hierdoor steeds meer ontmaskerd worden en in de juiste richting worden gestuurd. Dat was hard nodig. Zo zouden de overwinnaars komen tot het verborgen manna, het boek des levens, oftewel de nieuwe bijbel die zou komen, waarover al was geprofeteerd in het boek Daniël en het boek Openbaring.

C. Steenblok riep de mens terug tot de hemelse akker, om daar los te komen van gebrekkig historisch geloof waar van alles aan mankeert, van tijdgeloof en van ingebeeld geloof, van alle uiterlijke godsdienst, gewaande vroomheid en burgerlijke deugdzaamheid. Het zaad moet allemaal sterven op de akker, en dan kan de natuur van God het uitwerken. Dat is de ware reformatie. Hij werd weggeknald vanwege zijn tegendraadse boodschap, maar hij bleef standhouden. Hij liet zich leiden door God, niet door kerkeraden. Hij was in die zin een waardige opvolger van Klaas Schilder. 1944 en 1953 horen bij elkaar. Zij vullen elkaar aan. Wil dat zeggen dat ze er al waren ? Nee. Zij moesten ook nog van vele slangen loskomen. Er waren nog vele ingebakken leugens in de kerk waarmee nog niet was afgerekend, die nog niet waren verdiept. Dat zou later gebeuren. Daartoe is de latere Nederduits gereformeerde kerk, die een intergereformeerde kerk is. Die kerk werd in 1571 al door de Heere gegeven, toen Alva Nederland onderdrukte (1567-1573).

Door vormengodsdienst wordt de mens in het middelpunt gezet, stelde C. Steenblok. Juist in de godsdienst was zoveel wereldsgezindheid doorgebroken, ook in de kerkeraden. Daarom spoorde C. Steenblok aan om weer te horen naar de roepstem van de roede van God. God heeft de wijsheid der wereld tot dwaasheid gemaakt. (De Wachter Sions, 1/1, 1965)
